

OBS DE NOTENKRAKER IN AMSTERDAM: SCHERP CULTUUR- PROFIEL, SCHERPE KEUZES

OBS De Notenkraaker in Amsterdam heeft al jarenlang een zeer uitgebreid aanbod op het gebied van kunsteducatie. Kracht van deze openbare basisschool is de visie en de deskundigheid van het team. Daarbij biedt de nabijheid van Amsterdam, cultuurstad bij uitstek, grote mogelijkheden. Tegelijkertijd dwingt het cultuurprofiel tot scherpe keuzes.

Kunsvakken essentieel voor het onderwijs

Een kind dat zich ook op kunstzinnig gebied ontwikkelt, heeft meer kansen in de maatschappij. Bij de kunstlessen leren leerlingen samenwerken, problemen oplossen, zichzelf presenteren en hun concentratievermogen vergroten. Ook zorgen kunsvakken voor meer zelfvertrouwen en leerplezier. Deze visie van De Notenkraaker vertaalt zich direct in de onderwijsaanpak en het curriculum. Vakdocenten worden structureel ingehuurd en zijn integraal onderdeel van het team. Dit heeft als voordeel dat er echt sprake is van een breed gedragen programma. De teamgeest is groot bij De Notenkraaker. Vakdocenten en groepsleerkrachten werken goed samen.

Omdat de vaste blokken kunst drukken op het lesprogramma en de kosten, dwingt dit de school tot scherpe keuzes in het curriculum. De school geeft minder prioriteit aan natuur en techniek; dit zit wel in het naschoolse aanbod dat wordt verzorgd samen met de andere school in hetzelfde pand, die zich profileert met natuur en techniek. Voor schoolzwemmen biedt de school, om onderwijstijd te besparen, de mogelijkheid om in de zomervakantie diploma's te behalen. Ook heeft de school geen aparte remedial teacher, dit wordt door de groepsdocenten gedaan in de tijd dat hun klas bij een vakdocent is.

Structurele inbedding

Als cultuurprofielschool besteedt De Notenkraker veel tijd en aandacht aan de kunstvakken. Dans, muziek, beeldende vorming en drama komen structureel aan bod in het jaarprogramma. Het schooljaar is in vijf blokken verdeeld. Alle jaargroepen hebben per jaar twee blokken dans, en vier blokken beeldende vorming door de vakdocent. De kunstvakken worden voornamelijk door vakdocenten gegeven, maar soms geven groepsdocenten bij beeldende vorming of muziekonderwijs aanvullende lessen in de eigen groep. Directie en interne cultuurcoördinator zijn in samenwerking verantwoordelijk voor het kunstcurriculum, de integratie van de kunstvakken met de cognitieve vakken. De cultuurcoördinator stroomlijnt het kunstaanbod van buiten de school en maakt kunstroosters voor het hele jaar. Naast de vakken in het jaarprogramma profiteert de school van het enorme kunstaanbod in Amsterdam. Zo heeft de school de afgelopen jaren deelgenomen aan kunstprojecten zoals het LEF-project (buitenschoolse dans/theaterproductie met verschillende Amsterdamse basis-scholen) en de Kunstschooldag; de leerlingen gaan die dag met hun groepsleerkracht naar de binnenstad en wonen een

“Als nieuwe kinderen de school binnenkomen, valt op hoe vanzelfsprekend onze leerlingen zich presenteren en hoe goed ze zich kunnen uitdrukken in taal en kunstzinnige vakken.”

aantal voorstellingen bij. De inspanningen hebben resultaat. Uit gesprekken blijkt dat leerlingen de kunstvakken zeer waarderen. Ze geven aan dat ze in bijvoorbeeld de dans- en dramalessen hun energie kwijt kunnen en hier goed leren samenwerken. Een jongen vertelt dat hij ook buitenschools op dansles gegaan is. Afgelopen schooljaar is voor elk kunstvak een leerlijn gemaakt met doelen per groep. De leerlijnen zijn ontwikkeld op basis van SLO-doelen, informatie van andere scholen en leerlijnen uit methodes. De kunstvakken worden ook beoordeeld in het leerlingvolgsysteem.

Werken aan samenhang

De school werkt op allerlei manieren aan samenhang tussen de kunstvakken en het overige onderwijs. Zo geven groepsdocenten een stelopdracht uit de methode, toneelstukjes bij taalopdrachten of een Engelse beschrijving bij een creatieve tekenopdracht. Ook is er de traditie van 'het beste boek van De Notenkraker' waarbij per bouw gestemd wordt. Twee keer per jaar staat een creatief of maatschappelijk betrokken thema centraal waar de hele school aan mee doet. Daarnaast zoeken de vakdocenten in hun lessen verbinding met de groepsgebonden

“Ik denk dat taal en rekenen niet zonder andere vakken kan.”

thema's die afkomstig zijn uit met name wereldoriëntatie, de taalmethode of het programma van de Vreedzame School. De doelen uit het kunstvak zijn hierbij leidend: vanuit die doelen wordt gekeken of er inhoudelijke verbinding gelegd kan worden met een thema uit de andere lessen. De dansdocente heeft hiervoor een schoolbreed schema gemaakt waarin per blok en per groep is aangegeven aan welk thema er gewerkt wordt in de verschillende vakken. Zo kwam een geschiedenisthema 'Romeinen' bijvoorbeeld terug bij drama en dans: de leerlingen moesten bijvoorbeeld in de maat roeien en gladiatoren uitbeelden. De inhoudelijke samenhang komt ook terug in de manier waarop leerlingen binnen een bepaald thema begrippen leren kennen. De vakdocent probeert waar mogelijk een aantal van deze begrippen mee te nemen in de lessen. Zo wordt de begripsvorming binnen de cognitieve vakken versterkt, omdat leerlingen er ook op een andere, kunstzinnige manier mee bezig zijn. Voorbeeld: in groep 3 wordt gewerkt aan het thema 'van baby tot bejaarde'. Tijdens de danslessen werken de leerlingen dit thema uit door te bewegen als een baby, een peuter, en uiteindelijk als een bejaarde.

Tips

- Kies voor vakdocenten, maar zorg voor samenhang met het verdere onderwijs en goede afstemming tussen vakdocenten en groepsdocenten.
- Zorg voor het vasthouden van de betrokkenheid van de groepsleerkrachten, kijk waar je hun eigen expertise op kunstgebied kunt inzetten of vergroten
- Werk voor deskundigheidsbevordering met 'expertgroepen' binnen het team. Dit werkt beter dan een studiedag 'van buiten'. Expertgroepen kunnen indien gewenst externe kennis inhuren.

